

Norsk Tjenestemannslags tariffpolitiske uttalelse 2016

Vedtatt av NTLs landsstyre 3. februar 2016

Hovedtariffoppgjøret 2016 foregår i en usikker økonomisk situasjon. For å motvirke økende arbeidsledighet og utvikle velferdsstaten er det viktig at regjeringen prioriterer et høyt nivå på sysselsetting, investeringer og vedlikehold i offentlig sektor framfor skattelette. NTL vil kjempe for et arbeidsliv hvor ansatte har faste og trygge arbeidsforhold, vi krever derfor at regjeringen investerer i de ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Arbeidsgiveres krav til utdanning har økt betraktelig de siste årene. De ansattes kompetanse må verdsettes, samtidig som mulighetene for videreutdanning må forbedres.

Gjennom tariffoppgjørene må arbeidstakerne sikres en rettferdig del av verdiskapingen. De overordnede målene i klima- og miljøpolitikken setter grenser for hvor mye det private forbruket kan øke i årene framover. NTL mener at deler av verdiskapingen bør kunne tas ut i kortere arbeidstid eller andre velferdsgoder framfor økt kjøpekraft. NTL krever derfor at det igangsettes prøveprosjekter med redusert arbeidstid.

Kollektive landsomfattende tariffavtaler er en viktig forutsetning for at NTL skal kunne sikre medlemmenes arbeidsvilkår og en rettferdig og god lønnsutvikling. NTL vil forsvare kollektive lønns- og forhandlingsystemer, og motarbeide lønnsystemer som baserer seg på individuelle lønnstillegg.

Regjeringen har de siste to årene gjort flere lovendringer som forverrer situasjonen for arbeidstakere i Norge og endrer maktbalansen i arbeidslivet til fordel for arbeidsgiver. Dette svekker den norske modellen. Regjeringens angrep på lovverket øker nødvendigheten av å sikre arbeidsvilkårene i tariffavtalene.

Regjeringen har gjennom sine to siste statsbudsjetter kuttet henholdsvis 0,6 og 0,7 % i driftsbudsjettene til statlige virksomheter. Dette rammer virksomhetenes muligheter til å løse sine oppgaver og er svært arbeidskrevende å håndtere lokalt.

NTL arbeider for lik lønn for likt og likeverdig arbeid. Den solidariske lønnspolitikken ligger fast. Tariffoppgjøret skal gi rom for kjøpekraftsforbedring for de med lavere og midlere lønn. NTL krever at ingen voksne arbeidstakere i hel stilling skal tjene mindre enn 90 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. For å unngå et samfunn med store forskjeller er det viktig at mest mulig av lønnstilleggene gis som generelle tillegg. Det bidrar til å minske forskjellen mellom de høyest og lavest lønte, og lønnsforskjellene mellom kvinner og menn.

Ledere og andre grupper som ikke er omfattet av kollektive forhandlinger skal ikke ha større tillegg enn det som avtales i tariffoppgjøret.

Arbeidstid

Normalarbeidsdagen er en forutsetning for et arbeidsliv som ivaretar en hensiktsmessig balanse mellom hvile-, arbeids- og fritid. Dette krever tilstrekkelig bemanning og gode vernebestemmelser som omfatter alle arbeidstakere. Et arbeidsliv for heltid og lange karrierer forutsetter gode medbestemmelsesordninger og et tydelig skille mellom arbeid og fritid. NTL går i mot at arbeidstidsbestemmelsene i tariffavtalene svekkes, arbeidstakernes vern må styrkes. Liberalisering av arbeidstidsreguleringer og individuelle avtaler slik Arbeidstidsutvalget foreslår svekker den enkelte arbeidstakers vern.

Staten

NTL vil forsvare det kollektive lønssystemet med sentrale forhandlinger og generelle tillegg. En ytterligere desentralisering av lønns- og arbeidsvilkår i staten vil ha store, negative konsekvenser og føre til økte forskjeller. Lønnsforskjellene øker i staten. Prosentvise tillegg og store lederlønnstillegg har medført at de høyest lønte har fått mer ut i kroner og øre enn andre. For å stoppe denne utviklingen må de generelle tilleggene gis som flatt kronetillegg.

Det er godt dokumentert at det er de høyest lønte som kommer best ut av lokale lønnsforhandlinger og at forskjellen mellom kvinner og menns lønn har økt de årene det har vært satt av store midler til lokale forhandlinger. Dersom det skal avsettes midler til lokale forhandlinger, må det knyttes føringer til dette som hindrer at denne uheldige utviklingen fortsetter. Likelønn må prioriteres i alle deler av tariffoppgjøret.

NTL støtter ikke prøveprosjekt med ren lokal lønndannelse i Staten. Størstedelen av lønnsveksten skal skje sentralt og det må i 2016 gjennomføres sentrale justeringsforhandlinger for å rette opp skjevheter som har utviklet seg over tid, og for å vedlikeholde det statlige lønssystemet.

Overenskomstsektoren

NTL krever at tillitsvalgte får innsynsrett i alle ansattes arbeidsforhold, lønnsforhold og arbeidsavtaler. NTL krever at det forhandles på bakgrunn av virksomhetens samlede lønnsmasse. Den lokale lønnsdannelse må skje i forhandlinger mellom partene med reelle tvistemuligheter, og forhandlingene skal skje mellom likeverdige parter.

Stortinget har åpnet for bruk av midlertidig tilsetning uten vilkår. Dette vil særlig ramme unge arbeidstakere og sårbare grupper. Flere norske kommuner har vedtatt at de ikke vil benytte denne type ansettelser. Trygghet i ansettelsesforholdet er et viktig gode. NTL legger til grunn at partene i våre områder også avtaler at en ikke vil ta i bruk muligheten til generelle midlertidige tilsetninger og tar dette inn i avtalene.

Pensjon

NTL vil aktivt motarbeide ytterligere svekkelse av offentlige tjenstepensjon, herunder tidligpensjonsordningen AFP. Vi vil arbeide for å beholde de rettighetene ansatte har i Statens pensjonskasse. Ytelsene fra offentlig tjenstepensjon skal sammen med folketrygdens ytelser tilsvare minst 66 prosent av brutto sluttlønn ved 65 års alder og 30 års opptjening. NTL krever at det settes av tilstrekkelig tid til oppfølging av pensjonsutvalgets rapport før det kan forhandles på nytt. Hvis pensjon blir en del av mellomoppgjøret i 2017 må det avtales at forhandlingsresultatet sendes ut til uravstemning. NTL vil også sikre pensjonsrettighetene i tariffområdene utenfor staten. Pensjon er utsatt lønn og skal reguleres i tariffavtalene. Endringer i eksisterende ordninger skal bare gjøres etter avtale. Ytelsesordningene i privat sektor er under sterkt press. Etablering av brede tariffestede pensjonsordninger i privat sektor vil være viktig for å få til gode og samlende løsninger, med kjønnsnøytrale premier, opptjening fra første krone, livslang utbetaling og overføring av pensjonsrettigheter på tvers av virksomhetene.